

Nr 1296

Av herr **Andersson** i Örebro **m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 158, med förslag till lag om postbanken, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 1124 i Första kammaren)

I proposition 1969:158 föreslås nya rörelseregler för postbanken. Det väsentliga syftet är att lägga grunden för ett närmare samarbete mellan postbanken och Sveriges Kreditbank. Det finns ingen anledning att betvivla de företagsekonomiska fördelarna för respektive företag av ett samgående. Dessa fördelar kan dock inte ges avgörande betydelse som argument för samverkan. När det gäller samarbete mellan kreditinstitut bör samhällets inställning bestämmas inte av eventuella företagsekonomiska fördelar utan i stället av hänsyn till effektiviteten i samhällets kreditförsörjning.

Postbanken har sedan gammalt varit en särpräglad kreditinstitution. Vissa svagheter har varit förknippade med dess ställning, t. ex. i bankrättsligt avseende. Dess koncentration på utlåningssidan på långfristigare bostads- och kommunkrediter har varit värdefull, inte minst med tanke på den ständiga knappheten på långfristigt kapital. Inte minst har kommunernas lånebehov under senare år på ett alltför drastiskt sätt hållits tillbaka av riksbanken och statsmakterna. Postbankens traditionella låneinriktning bör därför bibehållas, så att inte bostadsfinansieringen och kommunernas lånebehov ytterligare eftersättes genom åtgärder av statsmakterna.

Postbanken representerar en annan kontorsorganisation och en annan form för betalningsförmedling än affärsbankerna. Det är värdefullt och har säkert stimulerat en önskvärd konkurrens mellan kreditinstitutionerna. Dock vore ett något närmare samarbete mellan postbank och affärsbanker samt sparbanker etc. lämpligt, om det sker t. ex. i den formen att man utan restriktioner löser in varandras betalningsmedel, checkar, postgiroutbetalningskort o. d.

Propositionen präglas av ett företagsekonomiskt betraktelsesätt. Det sägs t. ex. att samarbete bör inledas mellan postbanken och Kreditbanken »på alla områden där det kan ge ekonomiskt utbyte för båda bankerna». Det är ett förvånande snävt sätt att se på frågan. I stället borde man ha slagit fast principen att samarbete mellan postbanken och Kreditbanken, liksom mellan andra kreditinstitut, bör tillåtas och stimuleras av samhället endast när detta kan tänkas vara till fördel för insättare och låntagare samt för sam-

hället som helhet. Att staten står som ägare till vissa kreditinstitutioner kan inte föranleda någon modifiering av denna hållning. Lika litet som det klassiska påståendet »Vad som är bra för General Motors är bra för USA» alltid stämmer, kan man påstå att vad som till äventyrs är bra för postbanken och Kreditbanken alltid måste vara till fördel för det svenska samhället.

Vi vill inte bestrida att ett närmare samarbete mellan postbanken och Kreditbanken skulle kunna medföra fördelar för samhället, t. ex. i form av en ökad flexibilitet på kreditmarknaden. Dock kan vi som ovan sagts inte dela det alltför snäva företagsekonomiska synsätt som präglar propositionen.

Vissa av propositionens förslag är inte ägnade att öka konkurrensen och skapa bättre valmöjligheter på kreditmarknaden. Snarare syftar de till att skapa fördelar ur strikt företagsekonomisk synpunkt för de bägge berörda bankerna. Det gäller t. ex. förslaget om det stora antalet gemensamma styrelseledamöter. Det gäller vidare postbankens relationer till den övriga poströrelsen. Hur beräknas kostnaderna för postbankens andel i postverkets kontorsnät? Inte heller förslaget att postbanken i större utsträckning skall lämna krediter till näringslivet och därvid utnyttja sig av Kreditbankens kreditprövningsorganisation är tillfredsställande ur konkurrenssynpunkt. Vi har ovan hävdad att postbanken bör bibehålla sin traditionella låneinriktning. Skulle ett starkt önskemål om postbankskrediter till näringslivet av något skäl göra sig gällande bör postbanken emellertid bygga upp en egen kreditprövningsorganisation för detta ändamål.

Det outtalade syftet bakom vissa av de här exemplifierade förslagen i propositionen tycks helt enkelt vara att skapa konkurrensfördelar för postbanken och Sveriges Kreditbank, vilka från allmänna synpunkter vore mindre lyckliga. Propositionens förslag bör därför revideras.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om ett förnyat förslag till samverkan mellan postbanken och andra banker, främst Sveriges Kreditbank, med beaktande av vad som anförts i motionen om att samverkan mellan kreditinstitutioner endast bör tillåtas och stimuleras när den kan tänkas vara till gagn för effektiviteten i samhällets kreditförsörjning som helhet.

Stockholm den 25 november 1969

Sven G. Andersson (fp)

i Örebro

Gösta Sterne (fp)

Sigvard Rimås (fp)

Gunnar Hyltander (fp)

Anders Jonsson (fp)

i Mora

Karl-Erik Eriksson (fp)

i Arvika